

ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ธวัชชัย มีประเสริฐ

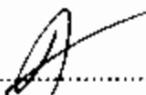
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2550

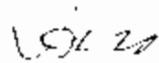
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

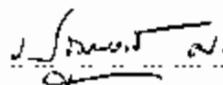
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารตาม
ทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสิงห์บุรี เสนอโดย นายรัชชัย มีประเสริฐ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

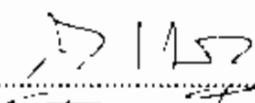

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชาติ วัชรบัณฑิต)

.....กรรมการ
(ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชาติ วัชรบัณฑิต ดร.ปฐมพงศ์ หุมเลิศ
ชื่อนักศึกษา	ธวัชชัย มีประเสริฐ
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในปีการศึกษา 2550 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน ครูผู้สอน จำนวน 201 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 139 คน ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 ได้แบบสอบถามคืนมาทุกฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบเอฟ (F-test) สถิติทดสอบที (t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อสาร และภาพรวมทั้งสามด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมทั้งสามด้าน เมื่อจำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

Thesis Title	The Leadership of School Administrators according to the Opinions of Administrators, Teachers, and School Board Members under the Sing Buri Educational Service Area Office
Thesis Advisors	Asst. Prof. Prachat Watcharabundit Dr. Pratompong Supalert
Name	Tawatchai Meeprasert
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2007

ABSTRACT

This research aims to 1) study the leadership of school administrators according to the opinions of administrators, teachers, and school board members under the Sing Buri Educational Service Area Office, and 2) compare desirable characteristics of the leadership of school administrators according to the opinions of administrators, teachers, and school board members under the Sing Buri Educational Service Area Office classified by age, work experience, school size and level of education. The sample, obtained by stratified random sampling during the 2007 academic year, consisted of 19 administrators, 201 teachers, and 139 school board members. The instrument was a questionnaire, constructed by the researcher with 0.97 reliability value and approved by 5 experts. 100% were returned which were analyzed by a ready-made program to calculate percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), F-test, and t-test.

The findings indicated that:

1. the desirable characteristics of the leadership of school administrators according to the opinions of administrators, teachers, and school board members under the Sing Buri Educational Service Area Office concerning working, as a team, human relationships and communication in general were rated at a high level.

2. regarding comparison, the desirable characteristics of the leadership of school administrators according to the opinions of administrators, teachers, and school board members under the Sing Buri Educational Service Area Office in general when classified by age, work experience, school size, and level of education were found to be of no statistical significant difference.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชาดี วัชรบัณฑิต ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ปฐมพงศ์ สุขเดित กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ข้อคิดต่าง ๆ ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ ดร.วินัย จิตสงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมสาคร นายชวลล สุระจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี นายกิตติชัย ศรีประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวว่าว นายสมชาย สุขเคหา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดข่อย และนายธงชัย พรหมสโร ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดคงยาง ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา อาจารย์ตระกูล จันทสุนทร ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณคณะผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ธวัชชัย มีประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารสถานศึกษา.....	10
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	10
แนวทางของการบริหารสถานศึกษา.....	11
วัตถุประสงค์ของการบริหารการศึกษา.....	18
ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา.....	20
ผู้นำ.....	26
ความหมายของผู้นำ.....	26
ความสำคัญของผู้นำ.....	27
บทบาทของผู้นำทางการศึกษา.....	28
ภาวะผู้นำ.....	30
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	30
ความสำคัญของภาวะผู้นำ.....	34
แนวคิดทฤษฎีของภาวะผู้นำ.....	35
ภาวะผู้นำตามแนวความคิดของยุคล์.....	38
ด้านการทำงานเป็นทีม.....	38
ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	41
ด้านการสื่อสาร.....	47

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ความคิดเห็น.....	50
ความหมายของการคิดเห็น.....	50
ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
งานวิจัยในประเทศ.....	53
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	61
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	83
สมมติฐานในการวิจัย.....	83
วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	90

	หน้า
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ข ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	110
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	119

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
ตารางที่ 3	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของ ผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการทำงานเป็นทีม	69
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของ ผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	70
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของ ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการสื่อสาร.....	72
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของ ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวม.....	73
ตารางที่ 7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะ ของผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามอายุ.....	74
ตารางที่ 8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะ ของผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	75
ตารางที่ 9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะ ของผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวมเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	76
ตารางที่ 10	แสดงผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี ด้านการทำงานเป็นทีมเมื่อจำแนกกระตักการศึกษา.....	77
ตารางที่ 11	แสดงผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี ด้านมนุษยสัมพันธ์เมื่อจำแนกกระตักการศึกษา.....	78

	หน้า
ตารางที่ 12 แสดงผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนยะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี ด้านการสื่อสารเมื่อจำแนกระดับการศึกษา.....	81
ตารางที่ 13 แสดงผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามทัศนยะของผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี ในรายด้านและภาพรวม.....	82

มหาวิทยาลัยราชภัฏสิงห์บุรี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี